

The Process of Supervising and Following up on Teaching Professional Experience in Social Studies, Mahachulalongkornrajavidyalaya University, Surin Campus

Ekkarat Maphadung^{1*}

¹Mahachulalongkornrajavidyalaya University, Surin Campus, Thailand

*Corresponding author. E-mail: eakarut5544@gmail.com

ABSTRACT

The objectives of this research are 1) to create an appropriate monitoring plan for the development of teaching skills and abilities of teaching professional training students in the field of social studies at Mahachulalongkornrajavidyalaya University, Surin Campus, 2) to monitor and evaluate their performance and develop the teaching skills of these students, and 3) to suggest guidelines for developing an appropriate follow-up plan for the development of teaching skills and abilities of these students. This study is qualitative research. The study method was based on document research and interviews with a group of 25 key informants selected using the purposive selection method. The results of the study found that: 1) An appropriate follow-up plan for the development of teaching skills and abilities of teaching professional experience students must have clear objectives and goals for the development of teaching skills and abilities. The plan should include clear operational steps and a system for evaluating and improving performance to be consistent with the current situation. 2) Monitoring and evaluating the development of teaching skills of students in teaching professional experience training showed that the results may vary according to the role of the students in different educational institutions and teaching environments. However, it was generally observed that there is continuous development of teaching skills, and students often make progress in learning and improving their own skills following the advice and support of advisors, mentors, and educational personnel. 3) Guidelines for developing appropriate follow-up plans for skill development and teaching ability of teaching professional experience students indicate that developing teaching skills and abilities involves not only one type of teaching but also creating appropriate learning environments that encourage students to be enthusiastic about their own development. Therefore, setting appropriate goals and creating an appropriate follow-up plan is important to help students gain experience in the teaching profession and develop it in the direction they have successfully planned.

Keywords: Process, Supervision, Teaching Professional Experience Students

รับบทความ: 25 มกราคม 2566; แก้ไขบทความ: 2 มิถุนายน 2566; ตอรับตีพิมพ์: 25 มิถุนายน 2566

Received 25 January 2023; Revised 2 June 2023; Accepted 25 June 2023

กระบวนการนิเทศติดตามนิสิตฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูสาขาวิชาสังคมศึกษา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตสุรินทร์

เอกรัตน์ มาพะดุง^{1*}

¹มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตสุรินทร์ ประเทศไทย

*Corresponding author. E-mail: ekarut5544@gmail.com

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อสร้างแผนการติดตามที่เหมาะสมสำหรับการพัฒนาทักษะและความสามารถในการสอนของนิสิตฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูสาขาวิชาสังคมศึกษามหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยวิทยาเขตสุรินทร์ 2) เพื่อพัฒนารูปแบบติดตามและประเมินผลการพัฒนาทักษะการสอนของนิสิตฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูสาขาวิชาสังคมศึกษามหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยวิทยาเขตสุรินทร์ 3) เพื่อเสนอแนะแนวทางการพัฒนาแผนการติดตามที่เหมาะสมสำหรับการพัฒนาทักษะและความสามารถในการสอนของนิสิตฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูสาขาวิชาสังคมศึกษามหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยวิทยาเขตสุรินทร์ การศึกษานี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยใช้วิธีศึกษาโดยวิจัยเอกสารและการสัมภาษณ์กลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญ 25 ท่าน ที่ได้มาโดยวิธีเลือกแบบเจาะจง ผลการศึกษาพบว่า 1) แผนการติดตามที่เหมาะสมสำหรับการพัฒนาทักษะและความสามารถในการสอนของนิสิตฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูพบว่า ต้องมีการกำหนดวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่ชัดเจนที่ต้องการให้นิสิตบรรลุในการพัฒนาทักษะและความสามารถในการสอนมีการวางแผนการพัฒนาจัดทำแผนการที่มีขั้นตอนการดำเนินงานที่ชัดเจนและเป็นระบบการมีประเมินผลและปรับปรุงเพื่อให้สอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบัน 2) การติดตามและประเมินผลการพัฒนาทักษะการสอนของนิสิตฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู พบว่า ผลการพัฒนาทักษะการสอนของนิสิตในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูอาจแตกต่างกันไปตามบทบาทของนิสิตในสถานศึกษาและสภาพแวดล้อมการสอนที่แตกต่างกันออกไป แต่ส่วนใหญ่จะเห็นได้ว่าการพัฒนาทักษะการสอนอย่างต่อเนื่อง และนิสิตมักจะมีคามก้าวหน้าในการเรียนรู้และปรับปรุงทักษะต่างๆ ของตนเองตามคำแนะนำและการสนับสนุนจากอาจารย์ที่ปรึกษาและครูพี่เลี้ยงรวมถึงบุคลากรทางการศึกษา 3) แนวทางการพัฒนาแผนการติดตามที่เหมาะสมสำหรับการพัฒนาทักษะและความสามารถในการสอนของนิสิตฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู พบว่า การพัฒนาทักษะและความสามารถในการสอนไม่เพียงแต่เกี่ยวกับการสอนแบบเดียว แต่ยังเกี่ยวข้องกับการสร้างการเรียนรู้ที่เหมาะสมและการสร้างสภาพแวดล้อมที่กระตุ้นให้นิสิตมีความกระตือรือร้นในการพัฒนาเองอีกด้วย ดังนั้น การตั้งเป้าหมายที่มีความเหมาะสมและการสร้างแผนการติดตามที่เหมาะสมจึงเป็นสิ่งสำคัญที่จะช่วยให้นิสิตฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูพัฒนาไปในทิศทางที่เป้าหมายไว้ได้สำเร็จ

คำสำคัญ: กระบวนการ, การนิเทศติดตาม, นิสิตฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู

บทนำ

การฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูถือเป็นหัวใจสำคัญของการพัฒนาครูให้เป็นครูมืออาชีพ เพราะนิสิตจะได้เรียนรู้และฝึกประสบการณ์จากสถานที่จริง เห็นบริบทของการศึกษา และความหลากหลายของผู้เรียน ฝึกทักษะการแก้ปัญหา และความคิดสร้างสรรค์ได้ทดลองวิธีการจัดการเรียนรู้แบบใหม่ๆ เป็นการเรียนรู้จากประสบการณ์จริง ที่ผ่านมามีการกำหนดให้นิสิตจะต้องออกฝึกประสบการณ์วิชาชีพในสถานศึกษาเป็นระยะเวลาไม่น้อยกว่า

1 ปีและต้องอยู่ในความดูแลของครูพี่เลี้ยงและอาจารย์นิเทศก์อย่างใกล้ชิด ครูพี่เลี้ยงและอาจารย์นิเทศก์ถือเป็นผู้ที่มีบทบาทสำคัญในการร่วมกันพัฒนานิสิตให้เป็นผู้มีความสามารถและศักยภาพตามวัตถุประสงค์ของหลักสูตรมหาวิทยาลัยและสถานศึกษาต่างต้องร่วมด้วยช่วยกันในการพัฒนานิสิต เพราะผู้ที่ต้องใช้บัณฑิตนั้นคือสถานศึกษามหาวิทยาลัยเองก็ต้องผลิตบัณฑิตให้ตรงตามความต้องการของสถานศึกษาดังนั้นทั้งสองส่วนจึงต้องพึงพาอาศัยซึ่งกันและกัน (ศักดิ์ดา หารเทศ และคณะ, 2566)

กระบวนการนิเทศและติดตามนิสิตในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูเป็นส่วนสำคัญอย่างมากเพื่อให้ให้นิสิตได้รับประสบการณ์การสอนที่เหมาะสมและสนับสนุน ดังนั้น คำแนะนำที่สำคัญสำหรับกระบวนการนี้ประกอบด้วย การนิเทศและกำหนดเป้าหมายก่อนที่นิสิตจะเริ่มฝึกประสบการณ์ ควรมีการนิเทศที่ชัดเจนเกี่ยวกับหน้าที่และความรับผิดชอบรวมถึงเป้าหมายที่ต้องการให้ได้รับจากประสบการณ์นี้การติดตามและให้คำแนะนำการมีการประชุมประจำเป็นระยะๆ เพื่อติดตามความก้าวหน้า และให้คำแนะนำเป็นอย่างสม่ำเสมอ ช่วยให้นิสิตได้รับข้อคิดเห็นและปรับปรุงการปฏิบัติตามความต้องการการให้ความรู้และการฝึกทักษะการให้ความรู้และฝึกทักษะที่เกี่ยวข้องกับการสอนคือส่วนสำคัญของการฝึกประสบการณ์ (ปณิทัต บณขุนทด และคณะ, 2561)

นิสิตควรได้รับการเรียนรู้ทั้งในด้านทฤษฎีและปฏิบัติการเรียนรู้จากประสบการณ์การให้โอกาสให้นิสิตได้เรียนรู้จากประสบการณ์ที่เกิดขึ้นจริงและให้พื้นที่ให้นิสิตพูดคุยเกี่ยวกับประสบการณ์เพื่อให้ได้เรียนรู้และปรับปรุงต่อไปการให้ข้อคิดเห็นการให้ข้อคิดเห็นที่สร้างสรรค์และสนับสนุนช่วยให้นิสิตพัฒนาศักยภาพและความมั่นใจในการสอนการประเมินความก้าวหน้าของนิสิตต้องเป็นอย่างสม่ำเสมอและควรมีการประเมินทั้งด้านทฤษฎีและปฏิบัติการสร้างบรรยากาศที่เต็มไปด้วยความสนับสนุนและการเข้าใจเพื่อให้นิสิตรู้สึกมั่นใจและสามารถที่จะเรียนรู้และเติบโตได้การให้คำแนะนำในการแก้ไขปัญหาที่อาจเกิดขึ้นในการฝึกประสบการณ์เป็นสิ่งสำคัญเช่นการจัดการกับปัญหาในการสอนหรือการจัดการกับพฤติกรรมของนักเรียน (ลิขสิทธิ์ สิงห์ฮ้อย และนุชจนาถ สิงห์ฮ้อย, 2561)

การนิเทศนิสิตฝึกสอนมีความสำคัญอย่างมากต้องมีการออกแบบกระบวนการและวิธีการที่เหมาะสมในการพัฒนาความรู้และทักษะของนิสิตทั้งในด้านการสอนและการเรียนรู้การนิเทศเป็นการเพิ่มความเข้าใจให้นิสิตปฏิบัติตนได้ง่ายขึ้นสำหรับการฝึกประสบการณ์วิชาชีพในสถานศึกษาการนิเทศการสอนมีการติดต่ออยู่เสมอระหว่างผู้สอนและผู้เรียน การนิเทศติดตามแนะนำนิสิตฝึกสอนช่วยให้นิสิตได้มีการพัฒนาทักษะการวางแผนและการจัดการเวลาการเตรียมการสอนและการดำเนินการในห้องเรียนต้องใช้การวางแผนและการจัดการเวลาที่เหมาะสมเรียนรู้วิธีการทำนี้สามารถเป็นประโยชน์ในชีวิตอื่นๆ ของนิสิตการแนะนำทักษะการแก้ปัญหาการเผชิญกับปัญหาหรือสถานการณ์ที่ไม่คาดคิดในการสอนสามารถช่วยให้นิสิตฝึกการคิดวิเคราะห์และแก้ไขปัญหาได้อย่างมีประสิทธิภาพเพื่อสร้างความมั่นใจและความสามารถในการสอนการได้รับโอกาสในการสอนและการได้รับคำแนะนำและติชมช่วยเสริมสร้างความมั่นใจและความสามารถในการสอนของนิสิตเพื่อพัฒนาทักษะวิชาชีพครูเพื่อเป็นครูที่ดีในอนาคตการพัฒนาการฝึกประสบการณ์วิชาชีพของนิสิตตามองค์ประกอบทักษะการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ และออกแบบโปรไฟล์แบบเครือข่ายสำหรับการนิเทศเพื่อส่งเสริมทักษะการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ (ปณิทัต กัลลธอง และวรรณิ แกมเกตุ, 2565)

ดังที่กล่าวมาทั้งหมดในข้างต้นกระบวนการนิเทศและติดตามนิสิตฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูเป็นส่วนสำคัญที่ช่วยให้นิสิตได้รับประสบการณ์การสอนการแนะนำและเตรียมความพร้อมให้กับนิสิตก่อนที่จะเข้าสู่การฝึกประสบการณ์การให้คำแนะนำและแนวทางต่างๆ ในการเตรียมตัวและการปฏิบัติงาน เพื่อช่วยให้นิสิตพัฒนาทักษะและความรู้ในการสอนการพัฒนาทักษะในการสอนของนิสิตการให้คำแนะนำและการสนับสนุนที่เหมาะสมสามารถช่วยให้นิสิตพัฒนาเป็นครูที่มีคุณภาพและมีประสิทธิภาพในการสอนในอนาคตได้อย่างมีประสิทธิภาพ และมีผลการเรียนรู้ที่ดีสำหรับนิสิตด้วยเช่นกันดังนั้นผู้วิจัยจึงมีความสนใจในการทำวิจัยเรื่องกระบวนการนิเทศติดตามนิสิตฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูสาขาวิชาสังคมศึกษามหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยวิทยาเขตสุรินทร์ โดยมีวัตถุประสงค์การวิจัยดังนี้

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อสร้างแผนการติดตามที่เหมาะสมสำหรับการพัฒนาทักษะและความสามารถในการสอนของนิสิตฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูสาขาวิชาสังคมศึกษามหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยวิทยาเขตสุรินทร์
2. เพื่อพัฒนารูปแบบติดตามและประเมินผลการพัฒนาทักษะการสอนของนิสิตฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูสาขาวิชาสังคมศึกษามหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยวิทยาเขตสุรินทร์
3. เพื่อเสนอแนะแนวทางการพัฒนาแผนการติดตามที่เหมาะสมสำหรับการพัฒนาทักษะและความสามารถในการสอนของนิสิตฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูสาขาวิชาสังคมศึกษามหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยวิทยาเขตสุรินทร์

วิธีการดำเนินการวิจัย

การศึกษาวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยมีขั้นตอนการวิจัย ดังนี้

1. ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

กลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญ จำนวน 25 ท่าน ได้แก่ อาจารย์นิเทศก์ 5 ท่าน ครูพี่เลี้ยง จำนวน 15 ท่าน ผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนเครือข่าย 5 ท่าน เลือกโดยวิธีเจาะจง

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัยจึงได้สร้างเครื่องมือในการวิจัย ได้แก่ แบบสัมภาษณ์ (Interview) เป็นเครื่องมือในการวิจัย ผู้วิจัยได้ทำการสร้างแบบสัมภาษณ์ตามขั้นตอนดังนี้คือ

- 1) ศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับเนื้อหากระบวนการนิเทศติดตามนิสิตฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูสาขาวิชาสังคมศึกษามหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยวิทยาเขตสุรินทร์และเนื้อหาเกี่ยวกับการสร้างแบบสัมภาษณ์ เพื่อเป็นแนวทางในการคิดคำถามสัมภาษณ์
- 2) ยกร่างแบบสัมภาษณ์
- 3) นำแบบสัมภาษณ์ไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการวิจัยตรวจสอบ
- 4) นำแบบสัมภาษณ์ไปให้ผู้เชี่ยวชาญซึ่งเป็นผู้เชี่ยวชาญด้านการวิจัยในหน่วยงานที่เกี่ยวข้องตรวจสอบเนื้อหาของแบบสัมภาษณ์
- 5) ปรับปรุง แก้ไข
- 6) จัดพิมพ์แบบสัมภาษณ์ฉบับสมบูรณ์เพื่อนำไปใช้เก็บรวบรวมข้อมูลต่อไป
- 7) ชี้แจงโครงการวิจัยและความสำคัญของการสัมภาษณ์เก็บข้อมูลโดยผู้วิจัยอธิบายถึงโครงการวิจัยและความสำคัญของการสัมภาษณ์เพื่อเก็บข้อมูลเพื่อตอบวัตถุประสงค์และองค์ความรู้ที่จะได้จากการวิจัยและการสัมภาษณ์ผู้วิจัยแนะนำคณะผู้วิจัยเพื่อให้ผู้ให้สัมภาษณ์รู้จักหน้าที่การงานและหน่วยงานที่ทำการวิจัยพร้อมเปิดโอกาสให้ผู้ถูกสัมภาษณ์สอบถามเป็นเบื้องต้น และขออนุญาตสัมภาษณ์เป็นรายบุคคลจนครบทุกคน

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บข้อมูลมีขั้นตอน ดังนี้

- 1) ขออนุญาตความร่วมมือจากผู้อำนวยการวิทยาลัยสงฆ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยวิทยาเขตสุรินทร์ถึงบุคลากรที่เกี่ยวข้องในการให้ข้อมูลในการสัมภาษณ์ เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
- 2) ผู้วิจัยกำหนดวัน เวลาและสถานที่สัมภาษณ์ และแจ้งให้ผู้ให้สัมภาษณ์ทราบล่วงหน้าพร้อมทั้งส่งประเด็นการสัมภาษณ์ให้กับผู้ให้สัมภาษณ์ล่วงหน้า
- 3) ผู้วิจัยดำเนินการสัมภาษณ์ โดยการเดินทางไปยังสถานที่นัดหมายแล้วแนะนำตัวเอง และแจ้งถึงวัตถุประสงค์ของการเก็บรวบรวมข้อมูล พร้อมทั้งการบันทึกภาพและบันทึกเสียง

4) จัดเตรียมข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์เพื่อใช้ในการวิเคราะห์เชิงเนื้อหา

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลจาก การสัมภาษณ์ข้อมูลจากแบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับกระบวนการนิเทศติดตามนิสิตฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูสาขาวิชาสังคมศึกษามหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยวิทยาเขตสุรินทร์ จำนวน 4 ตอน ได้แก่

ตอนที่ 1 สถานภาพและข้อมูลทั่วไปใช้ร้อยละ (%)

ตอนที่ 2 แนวทางการสร้างแผนการติดตามที่เหมาะสมสำหรับการพัฒนาทักษะและความสามารถในการสอนของนิสิตฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูสาขาวิชาสังคมศึกษามหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยวิทยาเขตสุรินทร์

ตอนที่ 3 รูปแบบการติดตามและประเมินผลการพัฒนาทักษะการสอนของนิสิตฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูสาขาวิชาสังคมศึกษามหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยวิทยาเขตสุรินทร์

ตอนที่ 4 เสนอแนะแนวทางการพัฒนาแผนการติดตามที่เหมาะสมสำหรับการพัฒนาทักษะและความสามารถในการสอนของนิสิตฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูสาขาวิชาสังคมศึกษามหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยวิทยาเขตสุรินทร์ ใช้การวิเคราะห์เนื้อหา(analysis) แล้วนำเสนอแบบเขียนพรรณนา

ผลการวิจัย

จากการศึกษาวิจัย พบว่า

1. แผนการติดตามที่เหมาะสมสำหรับการพัฒนาทักษะและความสามารถในการสอนของนิสิตฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูสาขาวิชาสังคมศึกษามหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยวิทยาเขตสุรินทร์

การสร้างแผนการติดตามที่เหมาะสมสำหรับการพัฒนาทักษะและความสามารถในการสอนของนิสิตฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูสาขาวิชาสังคมศึกษา เป็นขั้นตอนสำคัญในการเสริมสร้างความสามารถและความเชี่ยวชาญของนิสิตในการสอนและการประเมินผลการเรียนรู้ของนักเรียนแนวทางที่สามารถนำมาใช้ในการสร้างแผนการติดตามที่เหมาะสมต้องมีการกำหนดวัตถุประสงค์ของการติดตามก่อนที่จะเริ่มต้นสร้างแผนการติดตาม ควรกำหนดวัตถุประสงค์ของการติดตามให้ชัดเจน เช่น การวัดและประเมินความคืบหน้าในการพัฒนาทักษะการสอนของนิสิต การติดตามการปฏิบัติงานสอนของนิสิตมีการตรวจสอบหลักสูตรการศึกษาที่นิสิตต้องการสอนเป็นพื้นฐานสำคัญ โดยการทำความเข้าใจในเนื้อหาการศึกษาและวัตถุประสงค์ของวิชานั้นๆ จะช่วยให้นิสิตสามารถวางแผนการสอนและการติดตามที่เหมาะสมได้ตรวจสอบมาตรฐานการสอนการตรวจสอบและเข้าใจมาตรฐานการสอนที่เกี่ยวข้อง เช่นหรือมาตรฐานการผลิตครูที่คุรุสภากำหนดจะช่วยในการกำหนดเป้าหมายและแนวทางการสอนที่เหมาะสมแผนการนิเทศติดตามต้องมีระบบการสนับสนุนทั้งในมหาวิทยาลัยและในสถานศึกษาหรือโรงเรียนเครือข่ายจะช่วยให้นิสิตมีการพัฒนาทักษะและความสามารถในการสอนของตนและต้องมีการประเมินผลการเรียนรู้ของนิสิตและการวิเคราะห์ข้อมูลจะช่วยให้การปรับปรุงแผนการติดตามเพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการและการพัฒนาของนิสิต

2. รูปแบบการติดตามและประเมินผลการพัฒนาทักษะการสอนของนิสิตฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูสาขาวิชาสังคมศึกษามหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยวิทยาเขตสุรินทร์

รูปแบบการติดตามและประเมินผลการพัฒนาทักษะการสอนของนิสิตฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูโดยการนิเทศนิสิตเพื่อการพัฒนาทักษะวิชาชีพจะเน้นการพัฒนากระบวนการทำงานร่วมกันอย่างเป็นระบบ ทั้งการบริหารจัดการ การจัดการเรียนการสอน การจัดการกิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ และการจัดการกิจกรรมชุมชนสัมพันธ์ระหว่างอาจารย์นิเทศก์และนิสิตผู้รับการนิเทศ โดยกำหนดจุดมุ่งหมายสำคัญ คือ การปรับเปลี่ยนแนวคิดในการเรียนการสอนปรับวิธีการในการรับรู้ข้อมูลข่าวสาร และเกิดการยอมรับว่า องค์ความรู้ต่างๆมาจากแหล่งความรู้ที่

หลากหลายและเกิดการปฏิบัติอย่างต่อเนื่องจนสามารถมองเห็นและเชื่อมโยงสัมพันธ์กันของสิ่งต่างๆ ที่ได้รับรู้จากแหล่งความรู้ที่หลากหลาย จนสามารถอธิบายเชิงเหตุผลได้และทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงวิธีคิด วิธีปฏิบัติให้มีความเข้าใจเป็นอย่างดีเกี่ยวกับการพัฒนางานที่รับผิดชอบ จนสามารถกำหนดรูปแบบและวิธีการที่เหมาะสมในการพัฒนางานนั้นๆ ได้โดยมีรูปแบบวิธีการนิเทศการศึกษาวีธีการนิเทศการศึกษาเป็นกระบวนการทำงานร่วมกันระหว่างผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศ เพื่อที่จะปรับปรุงพัฒนาและแก้ปัญหาต่างๆ ภายในสถานศึกษาให้เกิดคุณภาพ และได้มาตรฐานสอดคล้องกับการดำเนินการของสถานศึกษา ซึ่งควรมีการดำเนินการดังนี้ คือกำหนดกรอบแนวคิดการนิเทศ เพื่อใช้เป็นแนวทางให้ผู้นิเทศกับผู้รับการนิเทศ สื่อสารการดำเนินงานให้เกิดความเข้าใจที่ตรงกันและส่งผลต่อการร่วมมือ กรอบแนวคิดในการนิเทศนั้น ผู้นิเทศควรกำหนดกรอบแนวคิดการนิเทศยึดความสำเร็จเป็นเป้าหมายในการนิเทศนิเทศเพื่อพัฒนาประสิทธิภาพการดำเนินงานในแต่ละด้านตามเป้าหมายที่กำหนดเน้นการมีส่วนร่วมตรวจสอบสภาพแล้วนิเทศเพื่อพัฒนานิเทศเป็นกระบวนการและต่อเนื่อง

รูปแบบการวิธีการนิเทศ การมีส่วนร่วมของผู้นิเทศไม่ว่าจะเป็นผู้บริหาร ครูพี่เลี้ยง อาจารย์นิเทศกสาวิชา อาจารย์นิเทศโรงเรียนจะต้องรู้เทคนิคการนิเทศการศึกษารู้จักและเลือกใช้กิจกรรมให้เหมาะสมกับสถานการณ์เวลา ขนาดของกลุ่มผู้รับการนิเทศ เพื่อสร้างแนวทางที่เหมาะสม นำไปใช้กับผู้รับการนิเทศเพื่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมในการจัดการเรียนรู้ เทคนิคการนิเทศที่ควรรู้ เช่น การนิเทศเป็นกลุ่ม ได้แก่ เน้นกระบวนการกลุ่ม ระดมความคิดในกลุ่มเดียวกัน สาขาเดียวกัน มีครูพี่เลี้ยงหรืออาจารย์นิเทศที่เข้าร่วมพบปะเพื่อร่วมคิด ร่วมแก้ปัญหาตามโอกาสการนิเทศรายบุคคล ได้แก่การสังเกตการสอนในชั้นเรียน ตามความเหมาะสมและข้อตกลงของผู้นิเทศกับผู้รับการนิเทศ จัดเป็นเทคนิคที่ใช้กันมานานและปัจจุบันยังคงใช้กันอยู่ การสังเกตการสอนไม่ใช่การประเมินผลการสอนของผู้สอน แต่เป็นการปรับปรุงและให้ข้อเสนอแนะซึ่งผู้นิเทศจะต้องมีความเข้าใจ ความมุ่งหมายของการมีส่วนร่วมว่าเป็นการนิเทศเพื่อพัฒนาการเรียนการสอนไม่ใช่ในนิเทศเพื่อการจับผิดการวางแผนเยี่ยมเยียนและให้คำปรึกษา ต้องมีการวางแผนล่วงหน้าระหว่างผู้นิเทศกับผู้รับการนิเทศ ความสำเร็จของการพัฒนาการเรียนการสอนอยู่ที่ความสัมพันธ์ระหว่างผู้สอนกับผู้นิเทศ โดยที่ผู้นิเทศควรมีการกำหนดวัน เวลาที่สะดวกเหมาะสม เพื่อปรึกษาหารือกับผู้สอนในการช่วยกันดำเนินการแก้ปัญหา โดยที่บรรยากาศควรเป็นกันเอง อบอุ่น มีลักษณะเป็นมิตร และควรเปิดโอกาสให้ผู้สอนได้ใช้ความสามารถในการแก้ปัญหา

3. ข้อเสนอแนะแนวทางการพัฒนาแผนการติดตามที่เหมาะสมสำหรับการพัฒนาทักษะและความสามารถในการสอนของนิสิตฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูสาขาวิชาสังคมศึกษามหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยวิทยาเขตสุรินทร์

ข้อเสนอแนะแนวทางการพัฒนาแผนการติดตามที่เหมาะสมสำหรับการพัฒนาทักษะและความสามารถในการสอนของนิสิตฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูสาขาวิชาสังคมศึกษามหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยวิทยาเขตสุรินทร์ในด้าน การพัฒนาแผนการติดตามที่เหมาะสมสำหรับการพัฒนาทักษะและความสามารถในการสอนของนิสิตฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูเป็นขั้นตอนสำคัญในการสร้างพื้นฐานที่เป็นประโยชน์และเชื่อมโยงการเรียนรู้ของนิสิตให้สอดคล้องกับภารกิจและวัตถุประสงค์ของการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ ในเบื้องต้นต้องให้ให้นิสิตเข้าใจว่าวัตถุประสงค์และเป้าหมายของการติดตามคืออะไร ซึ่งอาจรวมถึงการพัฒนาทักษะการสอนที่ต้องการพัฒนา เช่น การวางแผนการสอน การใช้เครื่องมือและเทคนิคการสอนที่เหมาะสม การจัดการชั้นเรียน การประเมินผล โดยการใช่วิธีการติดตามที่หลากหลายให้การติดตามเน้นไปที่การทำและการสื่อสารในสถานการณ์จริงที่นิสิตต้องเผชิญ เช่น การสังเกตการกระทำของนิสิตในการสอนจริง การวางแผนการสอน การดำเนินการเรียนการสอน การให้ข้อคิดและข้อเสนอแนะพิจารณาการให้ข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์ โดยให้ความสำคัญกับการช่วยเสริมสร้างและปรับปรุงทักษะของนิสิตอาจจำเป็นต้องสร้างช่องทางสื่อสารให้นิสิตมีช่องทางที่เหมาะสมในการสื่อสารและขอความช่วยเหลือ เช่น การตั้งพื้นที่สนทนา การแชทออนไลน์ หรือการนัด

หมายประจำมีการติดตามและประเมินผลอย่างสม่ำเสมอควรมีการติดตามและประเมินผลอย่างสม่ำเสมอเพื่อให้
นิสิตได้รับข้อคิดและข้อเสนอแนะในขณะที่เขากำลังพัฒนาทักษะและความสามารถในการสอนของตนเองให้นิสิตมี
โอกาสในการพัฒนาแผนการปรับปรุงตนเอง โดยใช้ข้อมูลจากการติดตามและประเมินผลให้การสนับสนุนและ
กระตุ้นนิสิตให้มีความกระตือรือร้นในการพัฒนาทักษะและความสามารถในการสอน โดยการให้กำลังใจ และรับ
ฟังข้อเสนอแนะของนิสิตดังนั้นก็การพัฒนาแผนการติดตามที่เหมาะสมนี้จะช่วยให้นิสิตฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู
ได้รับการสนับสนุนและช่วยเสริมสร้างทักษะและความสามารถในการสอนของตนเองอย่างเหมาะสมและมี
ประสิทธิภาพมากขึ้นในช่วงเวลาที่มีการปฏิบัติการสอนตลอดระยะเวลาที่หลักสูตรกำหนด

อภิปรายผล

แผนการติดตามที่เหมาะสมสำหรับการพัฒนาทักษะและความสามารถในการสอนของนิสิตฝึก
ประสบการณ์วิชาชีพครูสาขาวิชาสังคมศึกษามหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยวิทยาเขตสุรินทร์การติดตาม
ที่เหมาะสมสำหรับการพัฒนาทักษะและความสามารถในการสอนของนิสิตฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู
สาขาวิชาสังคมศึกษาจะต้องเน้นไปที่การให้ประสบการณ์ทางการศึกษาและการฝึกงานในสถานที่จริง เพื่อให้
นิสิตมีโอกาสทดลองสอนในสภาพแวดล้อมจริงๆ รวมถึงการให้คำแนะนำและการติดตามผลลัพธ์เพื่อช่วยในการพัฒนา
ทักษะและความสามารถในการสอนของนิสิตอย่างต่อเนื่องนิสิตฝึกประสบการณ์ควรได้รับการสนับสนุนและการ
แนะนำจากอาจารย์ที่ปรึกษาหรือผู้ควบคุมการฝึกงาน เพื่อช่วยให้นิสิตสามารถวางแผนการติดตามที่เหมาะสมต่อ
ความต้องการและความเข้าใจของนิสิตเองได้ดีขึ้น และเชื่อมโยงกับวัตถุประสงค์ของหลักสูตรและความสามารถที่
ต้องการพัฒนาให้กับนิสิตฝึกประสบการณ์นอกจากนี้ การติดตามควรมุ่งเน้นไปที่การให้ข้อเสนอแนะและการ
ติดตามผลการปฏิบัติงานของนิสิตอย่างสม่ำเสมอ โดยมุ่งเน้นไปที่พัฒนาทักษะการสอนเชิงปฏิบัติการและทฤษฎี
เช่น การวางแผนการเรียนการสอน เทคนิคการสอนที่เหมาะสมกับนักเรียน การประเมินผลการเรียนรู้ การใช้
เทคโนโลยีในการสอน เป็นต้น การให้คำแนะนำและการสนับสนุนในการพัฒนาทักษะการสื่อสารและการ
ประสานงานกับนักเรียนและผู้ปกครองก็เป็นส่วนสำคัญของการพัฒนาทักษะและความสามารถในการสอน ของ
นิสิตฝึกประสบการณ์ด้วยการติดตามที่เหมาะสมสำหรับการพัฒนาทักษะและความสามารถในการสอนของนิสิต
ฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูสาขาวิชาสังคมศึกษาควรมุ่งเน้นไปที่การให้ประสบการณ์และการฝึกงานในสถานที่จริง

การให้คำแนะนำและการติดตามผลลัพธ์อย่างต่อเนื่อง เพื่อช่วยในการพัฒนาทักษะการสอนที่มีคุณภาพ
และเติบโตเป็นอย่างต่อเนื่องของนิสิตฝึกประสบการณ์ในสาขาวิชาสังคมศึกษา และการสนับสนุนที่ต้องการในการ
พัฒนาทักษะและความสามารถของนิสิตฝึกประสบการณ์เพื่อให้สามารถปรับตัวและเติบโตไปในอาชีพของตนใน
อนาคตได้อย่างเต็มศักยภาพ สอดคล้องกับ สุนันทา กิณรีวงศ์และคณะ (2567) ศึกษาการพัฒนาโปรแกรม
เสริมสร้างสมรรถนะอาจารย์นิเทศก์การฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู ผลการวิจัยพบว่า 1. ผลการศึกษาความ
ต้องการจำเป็นในการเสริมสร้างสมรรถนะอาจารย์นิเทศก์การฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู พบว่า 1.1 ด้านการ
จัดการเรียนรู้ ความต้องการจำเป็นมากที่สุด คือ อาจารย์นิเทศก์มีความรู้เกี่ยวกับสาระการเรียนรู้ และการจัดการ
เรียนรู้ การเตรียมแผนการจัดการเรียนรู้ องค์ประกอบที่สำคัญของแผนและการจัดการเรียนรู้ในชั้นเรียน 1.2 ด้าน
ความสามารถในการดูแลให้คำปรึกษานักศึกษาของอาจารย์นิเทศก์ พบว่า ความต้องการจำเป็นมากที่สุด คือ
อาจารย์นิเทศก์มีความสามารถในการให้คำแนะนำการชี้แนะแนวทางปฏิบัติ แนวทางการแก้ไขปัญหาแก่นักศึกษา
เพื่อให้นักศึกษาวิเคราะห์และแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นได้อย่างเหมาะสม 1.3 ด้านทักษะการวัดและประเมินผลการ
เรียนรู้ของอาจารย์นิเทศก์ พบว่า ความต้องการจำเป็นมากที่สุด คือ อาจารย์นิเทศก์มีทักษะ ในการออกแบบการวัด
และประเมินผลรูปแบบต่างๆ ที่เหมาะสมกับสถานการณ์และสมรรถนะของนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู
1.4 ด้านบทบาทหน้าที่ และจรรยาบรรณของอาจารย์นิเทศก์ พบว่า ความต้องการจำเป็นมากที่สุด คือ อาจารย์
นิเทศก์มีการส่งเสริมนักศึกษา ฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูให้มีทักษะในการแก้ปัญหาอย่างเป็นระบบและให้

นักศึกษาเกิดการเรียนรู้ในการแก้ปัญหาด้วยตนเอง และอาจารย์นิเทศห้ฝึกศึกษา ค้นคว้า ติดตามความก้าวหน้าทางวิชาการและรอบรู้ด้านการนิเทศอย่างต่อเนื่อง 2. ผลการสร้างโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะอาจารย์นิเทศ การฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู พบว่า โปรแกรมประกอบด้วย 6 องค์ประกอบ คือ (1) วัตถุประสงค์ (2) กิจกรรมการอบรม (3) วิธีการฝึกอบรม (4) สำคัญ (5) สื่อ (6) แนวทางการประเมิน และมีเนื้อหา 4 โมดูล คือ (1) การจัดการเรียนรู้ (2) การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ (3) การดูแลให้คำปรึกษานักศึกษาของอาจารย์นิเทศ (4) บทบาทหน้าที่และจรรยาบรรณของอาจารย์นิเทศ 3. ผลการประเมินผลการใช้โปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะอาจารย์นิเทศการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู พบว่า 3.1 อาจารย์นิเทศ การฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม จำนวน 19 คน ที่เข้าร่วมอบรมได้ทำการเปรียบเทียบความรู้ความเข้าใจก่อน และหลังการอบรมโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะอาจารย์นิเทศการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู พบว่า หลังจากเข้ารับการอบรมตามโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะอาจารย์นิเทศการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู มีความรู้เพิ่มมากขึ้น 3.2 ผลการประเมิน ความพึงพอใจของโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะอาจารย์นิเทศการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู พบว่ามีความพึงพอใจโดยรวมอยู่ในระดับ มากที่สุด 3.3 การติดตามผลการใช้โปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะอาจารย์นิเทศการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู พบว่า อาจารย์นิเทศสามารถนำความรู้ที่ได้ไปประยุกต์ใช้ในการนิเทศและสามารถปฏิบัติหน้าที่ตามบทบาทของตนเองได้อย่างมีคุณภาพและก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อนักศึกษาที่รับการนิเทศ

รูปแบบการติดตามและประเมินผลการพัฒนาทักษะการสอนของนิสิตฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู สาขาวิชาสังคมศึกษามหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยวิทยาเขตสุรินทร์มีรูปแบบการติดตามและประเมินผลการพัฒนาทักษะการสอนของนิสิตฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูมักจะแบ่งออกเป็นหลายวิธีตามวัตถุประสงค์และลักษณะของการสอนแต่ละรายวิชา อย่างไรก็ตาม มีกลไกทั่วไปที่สามารถนำมาใช้ในกระบวนการติดตามด้านปฏิบัติการสอนการสังเกตพฤติกรรมของนิสิตในการสอนจริงๆ โดยการเข้าร่วมการสอนจริงหรือการออกแบบและการจัดการเนื้อหาการเรียนรู้อาจารย์นิเทศตรวจสอบความเข้าใจ ความคิดเห็น ความพึงพอใจ หรือการวิเคราะห์การปฏิบัติจริงของนิสิตในการสอนการสังเกตและบันทึกพฤติกรรมในการสอนและการเรียนรู้ของนิสิต รวมถึงการวิเคราะห์ทัศนคติและทักษะต่อการเรียนรู้วิเคราะห์และบันทึกความก้าวหน้าในการพัฒนาทักษะการสอนของนิสิตตามเป้าหมายที่กำหนดไว้การให้คำแนะนำและแนวทางการพัฒนาทักษะการสอนต่อไป

โดยอาจมีการปรับปรุงและแก้ไขตามความต้องการการใช้รูปแบบเหล่านี้ร่วมกันจะช่วยให้การติดตามและประเมินผลการพัฒนาทักษะการสอนเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและครอบคลุมทุกด้านของการสอนและการเรียนรู้ของนิสิตฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูได้เป็นอย่างดี สอดคล้องกับงานวิจัยของ นนทรี พรหมมี (2564) ศึกษาผลการใช้รูปแบบการพัฒนาวิชาชีพแบบดูแลให้คำปรึกษา (Mentoring) เพื่อพัฒนาความสามารถในการจัดการเรียนรู้ของนิสิตฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู ที่ส่งเสริมความสามารถในการคิดวิเคราะห์ ในวิชาสังคมศึกษา ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 พบว่า 1. หลังการใช้รูปแบบการพัฒนาวิชาชีพแบบดูแลให้คำปรึกษา (Mentoring) เพื่อพัฒนาความสามารถในการจัดการ เรียนรู้ของนิสิตฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู ส่งผลให้นิสิตฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู มีความสามารถในการจัดการเรียนรู้ ที่ส่งเสริมความสามารถในการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนสูงกว่า ก่อนการใช้รูปแบบ 2. หลังการใช้รูปแบบการพัฒนาวิชาชีพแบบดูแลให้คำปรึกษา (Mentoring) เพื่อพัฒนาความสามารถในการจัดการ เรียนรู้ของนิสิตฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู ส่งผลให้นักเรียนมีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ในวิชาสังคมศึกษาสูงกว่า ก่อนการใช้รูปแบบอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 3. โดยภาพรวมนิสิตฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู มีความพึงพอใจต่อรูปแบบการพัฒนาวิชาชีพแบบดูแลให้คำปรึกษา (Mentoring) โดยภาพรวมมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก 4. โดยภาพรวมนักเรียนมีความพึงพอใจเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ของนิสิตฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู ที่ส่งเสริมการ คิดวิเคราะห์อยู่ในระดับมากที่สุด เพื่อพัฒนาความสามารถในการจัดการเรียนรู้ของนิสิตฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู ที่ส่งเสริมความสามารถในการคิดวิเคราะห์

ข้อเสนอแนะแนวทางการพัฒนาแผนการติดตามที่เหมาะสมสำหรับการพัฒนาทักษะและความสามารถในการสอนของนิสิตฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูสาขาวิชาสังคมศึกษามหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยวิทยาเขตสุรินทร์การพัฒนาแผนการติดตามที่เหมาะสมสำหรับการพัฒนาทักษะและความสามารถในการสอนของนิสิตฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูเป็นขั้นตอนสำคัญที่จะช่วยให้ นิสิตมีการพัฒนาทักษะและความสามารถในการสอนอย่างมีประสิทธิภาพคือก่อนที่จะสร้างแผนการติดตาม ควรกำหนดวัตถุประสงค์ของการติดตามอย่างชัดเจน ต้องการให้นิสิตพัฒนาทักษะใดและความสามารถในการสอนอย่างไรต้องตระหนักถึงความแตกต่างของนิสิตพิจารณาถึงความแตกต่างในระดับความรู้ ทักษะ และประสบการณ์การสอนของนิสิตแต่ละคนเพื่อปรับแผนการติดตามให้เหมาะสมกับความต้องการและระดับความเชี่ยวชาญของแต่ละบุคคลมีการใช้เครื่องมือที่หลากหลายเพื่อการวัดผล เช่น การสำรวจข้อความ การสัมภาษณ์ การสังเกตการณ์ และการประเมินผลการทำงานหลังจากการวัดผล ให้นิสิตได้รับข้อเสนอแนะและติชมเพื่อช่วยส่งเสริมให้พัฒนาทักษะและความสามารถในการสอน

การสร้างแผนการติดตามที่มีเป้าหมายชัดเจนและเป็นไปตามระยะเวลาที่กำหนด เช่น การติดตามรายวิชาหรือโครงการที่มีระยะเวลายำหนดเพื่อให้ นิสิตมีโอกาสทำความเข้าใจกับประสบการณ์การสอนของตนเอง และสร้างบทเรียนจากประสบการณ์เหล่านั้นเพื่อนำไปปรับปรุงแผนการติดตามในอนาคตมีแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและการติดตามผลจากออนไลน์บ้างเพื่อเสริมสร้างความเข้าใจและการพัฒนาทักษะและอาจารย์นิเทศก์ต้องติดตามและประเมินผลการเรียนรู้ของนิสิตอย่างสม่ำเสมอเพื่อปรับแผนการติดตามให้เหมาะสมและมีประสิทธิภาพ

ดังนั้น การพัฒนาแผนการติดตามที่เหมาะสมสำหรับการพัฒนาทักษะและความสามารถในการสอนของนิสิตฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู มีความสำคัญอย่างมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของ เมธาวี ศรีสิงห์ และศราวุธ อินทรเทศ (2562) ทำการวิจัยเรื่องปัญหาและแนวทางการแก้ปัญหาการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูของนักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาเกษตรศาสตร์ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร พบว่า ปัญหาในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูอยู่ในระดับน้อย ได้แก่ ปัญหาด้านการดำเนินการสอน ปัญหาด้านการเตรียมการสอนและสื่อการสอน ปัญหาด้านโรงเรียนฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู ปัญหาด้านการวิจัยในชั้นเรียน ปัญหาด้านครูพี่เลี้ยง ปัญหาด้านอาจารย์นิเทศก์ และปัญหาด้านนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู ส่วนแนวทางในการแก้ปัญหาในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูตามข้อเสนอแนะของนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู ครูพี่เลี้ยง และอาจารย์นิเทศก์พบว่า ควรมีการจัดฝึกอบรมอย่างเข้มข้นก่อนการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู การทำข้อตกลงกับนักศึกษาและโรงเรียนฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู การปฐมนิเทศนักศึกษา ครูพี่เลี้ยงและอาจารย์นิเทศก์ร่วมกัน การติดตามนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูอย่างสม่ำเสมอ และการให้คำแนะนำจากรุ่นพี่ ครูพี่เลี้ยงและอาจารย์นิเทศก์

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

- 1.1 ควรการจัดทำแผนการฝึกประสบการณ์ที่เป็นระยะเวลาและมีวัตถุประสงค์ชัดเจน
- 1.2 จัดทำกระบวนการติดตามและประเมินผลที่เน้นการให้ข้อเสนอแนะและการช่วยเหลืออย่างต่อเนื่องในระหว่างระยะเวลาฝึกประสบการณ์ เพื่อให้ นิสิตฝึกประสบการณ์ได้รับการพัฒนาและปรับปรุงความสามารถตามความต้องการ

2. ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติการ

- 2.1 ควรมีการสร้างแหล่งข้อมูลและเครื่องมือสำหรับการติดตามและประเมินผล: พัฒนาแพลตฟอร์มออนไลน์หรือเครื่องมือดิจิทัลที่ช่วยในการติดตามและประเมินผลการฝึกประสบการณ์ของนิสิต โดยให้มีการบันทึกข้อมูลเกี่ยวกับความก้าวหน้า ความสมบูรณ์ของกิจกรรม และการประเมินผลลัพธ์ของนิสิต

2.2 ควรมีการเสริมสร้างทักษะการแก้ปัญหาและการสื่อสารให้นิสิตมีโอกาสฝึกฝนทักษะการแก้ปัญหาและการสื่อสารที่สำคัญสำหรับการเป็นครู โดยเชื่อมโยงกิจกรรมฝึกประสบการณ์กับการสร้างและพัฒนาทักษะเหล่านี้ในสถานการณ์จริง

3. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

3.1 ควรการศึกษาประสบการณ์ของนิสิตและอาจารย์ที่ปรึกษาการวิจัยสามารถเน้นการสำรวจประสบการณ์ที่ผ่านมาของนิสิตและอาจารย์ที่ปรึกษาในกระบวนการนิเทศ โดยการสำรวจความพึงพอใจความสำเร็จและปัญหาที่เกิดขึ้น เพื่อเข้าใจปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิภาพของกระบวนการ

3.2 ควรวิจัยเกี่ยวกับการวิเคราะห์และการพัฒนาเครื่องมือสำหรับการติดตามและประเมินผลการวิจัยสามารถมุ่งเน้นการพัฒนาเครื่องมือหรือแพลตฟอร์มที่ช่วยในการติดตามและประเมินผลการฝึกประสบการณ์ของนิสิต โดยการนำเสนอเครื่องมือที่ทันสมัยและใช้งานง่ายที่สามารถช่วยในการปรับปรุงกระบวนการนิเทศ

3.3 ควรวิจัยเกี่ยวกับการศึกษาและการสนับสนุนทักษะการเรียนรู้ของนิสิตในระหว่างการฝึกประสบการณ์การวิจัยสามารถสำรวจและพัฒนากิจกรรมที่สามารถสนับสนุนการเรียนรู้และพัฒนาทักษะของนิสิตในระหว่างการฝึกประสบการณ์ อาทิเช่น การสนับสนุนการทำงานเป็นกลุ่ม การฝึกฝนทักษะการแก้ปัญหา หรือการส่งเสริมการพัฒนาทักษะสื่อสาร

เอกสารอ้างอิง

- นนทรี พรหมมี. (2564). ผลการใช้รูปแบบการพัฒนาวิชาชีพแบบดูแลให้คำปรึกษา (Mentoring) เพื่อพัฒนาความสามารถในการจัดการเรียนรู้ของนิสิตฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูที่ส่งเสริมความสามารถในการคิดวิเคราะห์ ในวิชาสังคมศึกษาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1. ใน การประชุมวิชาการระดับชาติสาธิตประสานมิตรวิจัย ครั้งที่ 1 “วิจัยและนวัตกรรมการศึกษาภายใต้ความปกติวิถีใหม่” วันที่ 31 กรกฎาคม 2564 (น. 45-56). กรุงเทพฯ: โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร (ฝ่ายมัธยม).
- ปณิทัต บณขุนทด, สำเร็จ ยุระชัย, ไพโรจน์ พรหมมีเนตร และพงษ์ศักดิ์ ผกามาศ. (2561). การพัฒนาแนวทางการบริหารการฝึกประสบการณ์วิชาชีพของนักศึกษาพยาบาลระดับอุดมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. *Journal of Graduate MCU KhonKaen Campus*, 5(1), 179-193.
- ปทุมทิศา กลัดทอง และวราณี แกมเกตุ. (2565). การออกแบบโปรไฟล์แบบเครือข่ายสำหรับการนิเทศเพื่อส่งเสริมทักษะการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูของนักศึกษา. *วารสารการวัดผลการศึกษา*, 39(106), 112-123.
- เมธาวี ศรีสิงห์ และศราวุธ อินทรเทศ. (2562). ปัญหาและแนวทางการแก้ปัญหาการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูของนักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาเกษตรศาสตร์ คณะครุศาสตร์มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร. *Journal of Industrial Education*, 18(3), 215-223.
- ลิขสิทธิ์ สิงห์ฮ้อย และนุชนาถ สิงห์ฮ้อย. (2561). การประเมินโครงการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูของนิสิตวิทยาลัยสงฆ์ นครพนมสาขาวิชาสังคมศึกษาปีการศึกษา 2561. *วารสารธาตุพนมปริทรรศน์*, 2(1), 1-10.
- ศักดิ์ดา หารเทศ, อนุชิต ปราบพาล และทิพย์วรรณ จันทรา. (2566). แนวทางการพัฒนานิสิตฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูร่วมกับโรงเรียนเครือข่าย ผ่านระบบการนิเทศมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยวิทยาเขตนครศรีธรรมราช. *Journal of MCU Nakhondhat*, 10(5), 311-324.
- สุนันทา กิณวิวงศ์, สุรกันต์ จังหาร และประสพสุข ฤทธิเดช. (2567). การพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะอาจารย์นิเทศก์การฝึกประสบการณ์ วิชาชีพครู. *วารสารมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม*, 18(1), 210-221.